

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kirkkolain sekä evankelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää kirkolliskokouksen ehdotuksen kirkkolain muuttamisesta siten, että ennakoveroäyrin hinnan määrittämisestä luovuttaisiin kirkollisverotuksessa ja siirryttäisiin suoraan lopulliseen veroäyrin hinnan vahvistamiseen. Ehdotuksen mukaan kirkollisveroäyrin hinnan vahvistamisajankohtaa ja vahvistamistapaa muutettaisiin. Lisäksi muutettaisiin evankelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahas-

toista annettua lakia niin, että verontasausrahasto tulisi pakolliseksi. Samalla ehdotetaan lisätalousarviota koskevan säännöksen ottamista kirkkolakiin sekä kirkollisveron huojoennusperusteiden yhdenmukaistamista valtion ja kunnallisveron huojoennusperusteiden kanssa.

Muutokset ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1983 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
PERUSTELUT	3	2. Laki evankelisluterilaisten seurakuntien virka-	
1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset	3	taloista ja rahastoista annetun lain muuttami-	
1.1. Kirkkolaki	3	sesta	7
1.2. Evankelisluterilaisten seurakuntien virka-			
taloista ja rahastoista annettu laki	4	LIITE	9
2. Esityksen taloudelliset vaikutukset	5	Rinnakkaistekstit	9
3. Voimaantulo	5	1. Laki kirkkolain muuttamisesta	9
LAKITEKSTIT	5	2. Laki evankelisluterilaisten seurakuntien virka-	
1. Laki kirkkolain muuttamisesta	5	taloista annetun lain muuttamisesta	13

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Kirkkolaki

Hallituksen esityksessä n:o 57/1982 vp. kunnallisveroäyriin hinnan määräämistä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi edellytettiin, että myös seurakunnissa luovuttaisiin ennakoveroäyristä ja siirryttäisiin suoraan lopullisen veroäyriin hinnan määräämiseen seuraavaksi talousarviovuodeksi. Eduskunta hyväksyi esitykseen sisältyvät lakiehdotukset. Lait (527—532/82) tulevat voimaan vuoden 1983 alusta. Kirkolliskokous on yhtyen mainitun hallituksen esityksen perusteluihin asiaa käsitellessään päättänyt siihen, että myös kirkollisverotuksen osalta olisi lainsäädäntöön tehtävä vastaavat muutokset. Esityksen tarkoittaman yksihintajärjestelmän edut voidaan saavuttaa vain toteuttamalla uudistus myös kirkollisverotuksessa. Uudistus nopeuttaa verotusta ja yksinkertaistaa verotulojen tilittämistä veronsaajille sekä valmistaa niin sanottuun palkkaverojärjestelmään siirtymistä. Se yksinkertaistaa ja auttaa seurakuntien taloudenhoitoa sekä taloussuunnittelua. Veroäyriin hinta joudutaan harkitsemaan nykyistä täsmällisemmin käyttämällä hyväksi tilasto- ja muita tietoja, kun verotuloja ei voida lopullisen veroäyriin hinnan määräämisellä muuttaa. Samalla myös menot joudutaan määrittelemään nykyistä tarkemmin. Tämän vuoksi ehdotetaan kirkkolain 285 §:n 1 momentin 7 kohtaan sisältyvä säännös, jonka mukaan kirkkovaltuusto päättää ennakoveroäyriin hinnasta, muutettavaksi siten, että vastaisuudessa kirkkovaltuusto päättäisi kirkollisen veroäyriin hinnasta.

Kirkkolain 358 a §:ään sisältyy säännöksiä veroäyriin hinnan määräämisestä seurakuntien aluemuutoksen yhteydessä ja seurakuntien kesken tehtävästä selvityksestä seurakuntajaotuksen tultua voimaan. Säännösten voimaantulon jälkeen on verojen tilitysjärjestelmää muutettu vuoden 1979 alusta voimaan tulleella veronkantolailla (611/78). Etumaksujärjestelmästä, johon lainkohdassa viitataan, on luovuttu. Säännökset seurakuntien keskeisestä selvitysmenetelmästä eivät nykyisessä verojen tilitysjärjestelmässä enää ole tarpeen. Tämän vuoksi 358 a § ehdotetaan kumottavaksi.

Verontasausrahaston tullessa pakolliseksi olisi kirkkolain 360 §:ää tarkistettava. Pykälä on muutenkin sisällöltään vanhentunut eikä enää vastaa muuttuneita olosuhteita. Lainkohdassa mainitut vapaaehtoiset kirkon rakennusrahasto ja hautausmaarahasto ovat tavallaan pääomarahaston muotoja. Diakoniatyö, jota varren aikanaan perustettiin erillisiä rahastoja, kuuluu nykyään seurakunnan varsinaiseen talousarviovaroilla hoidettavaan toimintaan. Koska sanotut vapaaehtoiset rahastot ovat seurakunnan vapaasti päätettävissä, ei niitä koskeva nimenomainen säännös ole enää tarpeen eikä rahaston perustamista koskevaa päätöstä ole tarpeen alistaa tuomiokapitulin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Ehdotettuun 360 §:ään, joka sisällöltään vastaa kunnallislain (953/76) 86 §:ää, otettaisiin säännökset näistä vapaaehtoisista rahastoista. Kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston taikka edustajiston on hyväksyttävä rahastolle sääntö, jossa määrätään rahaston tarkoituksesta ja kartuttamisesta, sen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä sekä rahaston muusta hallinnosta.

Kirkkolain 364 §:ään sisältyvät säännökset varainhoitovuoden talousarvion menojen suoriittamiseen tarvittavista varoista. Kirkollisverolla on koottava se osa hyväksytyistä menoista, jota ei voida kattaa muilla tuloilla ja käyttöön otettavalla pääomalla. Koottava kirkollisvero vahvistetaan markkamääräisenä. Verotuksessa noudatettava lopullinen äyrinhinta saadaan laskelman tuloksena verotusvuoden syyskuussa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan selvennettäväksi siten, että siinä lueteltaisiin ne tulot, jotka talousarvioon otetaan, eli kirkollisvero, muut tulot ja käyttöön otettava pääoma.

Lisäksi momentissa ehdotetaan säilytettäväksi viittaus kirkollisverovelvollisuuden perusteena oleviin säännöksiin.

Kirkkolain 364 §:n uuteen 2 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännös talousarvioon otettavasta kirkollisverona koottavasta määrästä. Koska kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston taikka edustajiston olisi jo ennen talousarvion hyväksymistä vahvistettava varainhoitovuoden veroäyriin hinta, on säännöksen mukaan talousarvioon kirkollisverona koottavaksi määräksi otettava sama määrä, jota on käytetty äyrinhinnan vahvistamisen perusteena. Talousarviota vahvistettaessa on kirkollisvero-

tuksella koottavaa määrää kuitenkin oikaistava, jos voidaan todeta, että arvion perusteena käytetty veroäyrien määrä on ilmeisesti ollut virheellinen.

Lisätalousarviosta ei kirkkolaissa ole nykyään minkäänlaisia säännöksiä. Kun tätä on pidettävä ilmeisenä puutteena ja asian on katsottava vaativan lakitasoista sääntelyä, ehdotetaan lisätalousarviosta otettavaksi säännös 366 §:n uuteen 2 momenttiin. Säännöksen mukaan kalenterivuoden aikana on tarpeen mukaan hyväksyttävä lisätalousarvio, johon tällöin myös sisällytetään siihen mennessä päätetyt muutokset talousarvioon. Lisätalousarviosta on soveltuvien kohdin voimassa, mitä talousarviosta on säädetty, kuitenkin siten, ettei täydellisessä yhteistaloudessa olevien seurakuntien lisätalousarviosta tarvitse hankkia seurakuntaneuvostojen lausuntoja.

Sen varalta, että talousarviota ei ole voitu hyväksyä ennen varainhoitovuoden alkamista, lain 366 §:n 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi menettelytapasäännös, jonka mukaan siihen saakka, kunnes talousarvio on hyväksytty, seurakunnan tai seurakuntayhtymän tulot on kannettava ja sen välttämättömät menot suoritettava.

Säännökset lopullisen veroäyrien hinnan vahvistamisesta ehdotetaan sisällytettäväksi 367 §:ään. Sen mukaan kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto tai edustajisto vahvistaa veroäyrien hinnan seuraavaa varainhoitovuotta varten viimeistään marraskuun 10 päivään mennessä. Tällöin äyrien hinta olisi veroviranomaisten käytettävissä näiden valmistellessa seuraavan vuoden ennakkoperinnässä verokirjoihin merkittäviä pidätystunnuksia ja toimitettavassa ennakokannossa määrättävää ennakkoa. Pykälän uudessa 2 momentissa olisivat säännökset äyrinhinnan laskutavasta. Veroäyrien hinnan määräämisen perusteeksi otettaisiin äyrien hinta, joka saadaan, kun varainhoitovuoden talousarviossa verotuksella koottavaksi arvioitu määrä jaetaan samana vuonna kertyväksi arvioitavalla veroäyrien luvulla. Laskentaperusteina olisivat siis arviot varainhoitovuoden kirkollisverona koottavasta määrästä ja varainhoitovuodelta kertyvistä veroäyristä. Veroäyrien hinta olisi pyöristettävä ylöspäin lähimpään viidellä sadasosapennillä jaolliseen lukuun. Kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto tai edustajisto voisi lisäksi päättää äyrinhinnan vahvistamisesta enintään 0,25 penniä täten saatua äyrinhintaa korkeammaksi. Pykälän 3 momentin nojalla

voisi kirkkohallitus antaa yksityiskohtaiset ohjeet veroäyrien hinnan vahvistamisesta.

Eduskunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevaan eräiden verohuojennussäännöksiä muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen n:o 103/1981 vp. eräiden veronhuojennussäännöksiä muuttamisesta liittyen ehdotetaan kirkkolain 368 §:ää muutettavaksi siten, että kirkollisveron huojennusperusteet viittaussäännöksiin yhdenmukaistettaisiin valtion- ja kunnallisverojen huojennusperusteiden kanssa.

Veroäämien ainoa poistoperuste on veronkantolain ja veronkantoasetuksen (903/78) mukaan veron vanhentuminen. Koska kertymättä jääneiden verojen tileistä poistaminen ei enää vaadi veronsaajan tekemää päätöstä, olisi kirkkolain 369 § tarpeettomana kumottava.

Ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan laki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Veroäyrien hinta vahvistettaisiin uuden menetelyn mukaisesti ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 1983. Vuoden 1982 tuloista vuonna 1983 toimitettavassa verotuksessa sovellettaisiin vielä nykyisiä veroäyrien hinnan määräämistä koskevia säännöksiä.

1.2. Evankelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annettu laki

Verontasausrahasto on nykyisen kirkkolain 360 §:n nojalla vapaaehtoinen rahasto. Yhtenäiseen äyrinhintaan siirtyminen edellyttää pakollista verontasausrahastoa. Tämän vuoksi ehdotetaan muutettavaksi evankelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annettua lakia (106/66).

Pakollinen verontasausrahasto tasoittaisi äyrien hinnan heilahteluja. Verontasausrahaston tarkoituksena olisi siten lakiin otettavan uuden 13 a §:n säännöksen mukaan veroäyrien hinnan vakaana pitäminen sekä seurakunnan maksuvalmiuden turvaaminen. Rahastotarve johtuu verojen kuukausitilitysten epätasaisuudesta. Saattaa käydä jopa niin, että joinakin kuukausina veroja ei tilitetä lainkaan. Kun vahvistettu veroäyrien hinta on lopullinen, ei veron jälkikantaa enää voida toimittaa. Seurakunnan maksuvalmiuden riittävä turvaaminen edellyttää noin kahden kuukauden menoja vastaavan verontasausrahaston perustamista. Tämä merkitsee, että rahastoa olisi kartutettava siten, että se vastaa vähintään 0,25 penniä kutakin sellaista veroäyriä kohti, jonka perus-

teella seurakunta on edellisenä vuonna maksuunpannut kirkollisveroa. Verontasausrahasto olisi siten puolet nykyisestä pääomarahastosta. Säännös ehdotetaan otettavaksi mainitun 13 a §:n 2 momentiksi. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös verontasausrahaston kartuttamisesta, jos rahasto ei ole nousut säädettyyn vähimmäismäärään. Se toteutettaisiin talousarvioon vuosittain otettavalla määrärahalla, joka on 2—10 prosenttia edellisenä vuonna maksuunpantujen verojen määrästä. Pykälän 4 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan verontasausrahaston käytöstä päättäisi kirkkovaltuusto.

Jotta seurakuntien rahastointirahasto ei nousisi kohtuuttomaksi, olisi lain 15 §:n 2 momenttia muutettava niin, että pääomarahaston vähimmäismäärä alennettaisiin nykyisestä 0,5 pennistä 0,25 penniksi maksuunpannulta äyriä.

Verontasausrahaston tullessa pakolliseksi ehdotetaan pääomarahaston käyttöä koskevasta lain 16 §:stä poistettavaksi säännös pääomarahaston käyttämisestä veroäyriin hinnan tasaimiseen.

Ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan laki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Uuden lain mukaiseen verontasausrahastoon siirrettäisiin tällöin paitsi seurakunnan vapaaehtoisesti muodostaman ja lain voimaan tullessa lakkaavan verontasausrahaston varat myös pääomarahaston uuden vähimmäismäärän ylit-

tävistä varoista niin paljon, että verontasausrahasto saavuttaa vähimmäismäärän.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Uudistus saattaa seurakuntien talouden nykyistä vankemmalle pohjalle. Seurakuntien ja kirkon keskusrahaston taloutta uudistus ei yleisesti tiukentaisi, vaikka verontasausrahasto tulee pakolliseksi, koska pääomarahaston vähimmäismäärä on samalla ehdotettu alennettavaksi puoleen nykyisestään. Eräille pääomarahastointivelvollisuudesta vapautetuille seurakunnille tulisi kuitenkin siirtymävaiheessa rahaston kartuttamisvelvollisuus verontasausrahaston tultua pakolliseksi.

3. Voimaantulo

Kunnallisveroäyriin hinnan määräämistä koskevat uudet lait tulevat voimaan vuoden 1983 alusta. Koska tämä esitys liittyy mainittuihin lakeihin, ehdotetaan, että uudet säännökset tulisivat voimaan niiden kanssa samanaikaisesti eli vuoden 1983 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 23 päivänä joulukuuta 1964 annetun kirkkolain (635/64) 358 a ja 369 §, näistä 358 a § sellaisena kuin se on 23 päivänä tammikuuta 1976 annetussa laissa (53/76), muutetaan 285 §:n 1 momentin 7 kohta, 360, 364, 367 ja 368 §, sellaisina kuin niistä ovat 285 §:n 1 momentin 7 kohta 17 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (851/78) sekä 360 ja 367 § 25 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (633/75), sekä

lisätään lain 366 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 25 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa, uusi 2 ja 3 momentti, seuraavasti:

285 §

Kirkkovaltuusto käyttää seurakunnan päätösvaltaa, jollei toisin ole säädetty tai määrätty. Ohje- tai johtosäännöllä voidaan kirkkovaltuuston päätösvaltaa säännössä mainittavissa asioissa siirtää kirkkoneuvostolle, sen jaostoilte sekä lauta- ja johtokunnille. Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää seuraavissa asioissa:

7) kirkollisen veroäyrin hinnasta päättäminen;

360 §

Seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä voi niiden pakollisten rahastojen lisäksi, joista on erikseen säädetty, olla muita rahastoja. Kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston taikka edustajiston on hyväksyttävä rahastolle sääntö, jossa määrätään rahaston tarkoituksesta ja kartuttamisesta, sen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä sekä rahaston muusta hallinnosta.

Rahaston tulot ja menot saa rahastoon tai rahastosta tehtäviä siirtoja lukuunottamatta jättää talousarvion ulkopuolelle.

364 §

Talousarviossa on osoitettava menojen suorittamiseen tarvittavat varat. Näitä ovat varainhoitovuoden kirkollisvero, muut tulot ja mahdollisesti käytettäväksi otettava pääoma. Kirkollisveron suorittamisen perusteista on säädetty erikseen.

Talousarvioon on varainhoitovuoden kirkollisveroksi otettava sama määrä, joka on arvioitu kirkollisverona koottavaksi vahvistettaessa varainhoitovuoden kirkollisen veroäyrin hintaa siten kuin 367 §:ssä säädetään. Määrä on kui-

tenkin oikaistava talousarviota vahvistettaessa, jos voidaan todeta, että arvion perusteena käytetty veroäyrien määrä on ilmeisesti ollut virheellinen.

366 §

Kalenterivuoden aikana on tarpeen mukaan hyväksyttävä lisätalousarvio, johon tällöin myös sisällytetään siihen mennessä päätetyt muutokset talousarvioon. Lisätalousarviosta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä talousarviosta on säädetty, kuitenkin siten, ettei täydellisessä yhteistaloudessa olevien seurakuntien lisätalousarviosta tarvitse hankkia seurakuntaneuvostojen lausuntoja.

Milloin talousarviota ei ole voitu hyväksyä ennen varainhoitovuoden alkamista, on siihen saakka, kunnes se on hyväksytty, seurakunnan tai seurakuntayhtymän tulot kannettava ja sen välttämättömät menot suoritettava.

367 §

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto taikka edustajisto vahvistaa veroäyrin hinnan seuraavaa varainhoitovuotta varten viimeistään marraskuun 10 päivään mennessä.

Veroäyrin hinnan määräämisen perusteeksi otetaan varainhoitovuoden kirkollisverona koottavaksi arvioitu määrä jaettuna varainhoitovuoden tuloista määrättäväksi arvioitujen veroäyrien luvulla. Veroäyrin hinta vahvistetaan korotettuna lähimpään viidellä pennin sadasosalla jaolliseen lukuun. Veroäyrin hintaa voidaan lisäksi korottaa enintään kahdellakymmenellä viidellä pennin sadasosalla.

Kirkkohallitus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet veroäyrin hinnan vahvistamisesta.

368 §

Kirkkoneuvostolla tai yhteisellä kirkkoneuvostolla on oikeus vapauttaa laittomasti maksuunpannusta kirkollisverosta luonnollinen henkilö, joka ei ole evankelis-luterilaisen kirkon jäsen. Vapautusta ei kuitenkaan myönnetä, jos asia on muutoin vireillä tai lainvoimaisella päätöksellä asiallisesti ratkaistu.

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto tai edustajisto taikka ohjesäännön nojalla kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto voi hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen kirkollisverosta samoilla perusteilla kuin valtion ja kunnan asianomaiset viranomaiset valtion- ja kunnallisverosta. Kirkollisveroon sovelletaan tällöin myös, mitä on erikseen säädetty viivästyskorkoa vastaavasta korosta, vii-

västyskorosta, jäämämaksusta ja maksunlykkäyskorosta myönnettävistä vapautuksista.

Mitä erikseen on säädetty verohallituksen tai veronkantoviranomaisen oikeudesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä, koskee myös kirkollisveroa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Veroäyrin hinta vahvistetaan tämän lain 367 §:n mukaisesti ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 1983. Vuoden 1982 tuloista vuonna 1983 toimitettavassa verotuksessa sovelletaan ennen tämän lain voimaan tuloa voimassa olleita veroäyrin hinnan määrittämisestä koskevia säännöksiä.

2.

Laki

evangelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä helmikuuta 1966 evangelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annetun lain (106/66) 15 §:n 2 momentti ja 16 §:n 3 momentti sekä lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

13 a §

Seurakunnalla on oltava veroäyrin hinnan vakaana pitämistä sekä seurakunnan maksuvalmiuden turvaamista varten verontasausrahasto.

Verontasausrahasto on kartutettava niin suureksi, että se vastaa vähintään 0,25 penniä kutakin sellaista veroäyriä kohti, jonka perusteella seurakunta on edellisenä vuonna maksuunpannut kirkollisveroa. Vähimmäismäärä voi olla tätä pienempi, jos veroäyrin hinnan vakaana pitäminen tai seurakunnan maksuvalmiuden ylläpitäminen sitä edellyttää.

Jollei rahasto ole saavuttanut 2 momentissa säädettyä vähimmäismäärää tai se on vähentynyt sitä pienemmäksi, on rahaston kartuttamiseksi otettava talousarvioon vuosittain määräraha, joka on vähintään kaksi ja enintään kymmenen prosenttia edellisenä vuonna maksuunpantujen verojen määrästä, kunnes säädetty määrä saavutetaan. Lisäksi rahastoon voidaan siirtää edellisen vuoden rahoitussäästö.

Verontasausrahaston varojen käytöstä päättää kirkkovaltuusto.

15 §

Pääomarahasto on kartutettava niin suureksi, että se vastaa vähintään 0,25 penniä kutakin sellaista veroäyriä kohti, jonka perusteella seurakunta on edellisenä vuonna maksuunpannut kirkollisveroa.

16 §

Kirkkohallituksen suostumuksella rahastoa voidaan käyttää myös muihin kuin 1 momentissa mainittuihin menoihin. Edellytyksenä tässä tarkoitettulle rahaston käytölle on kuitenkin, että rahastoon edelleen jää 15 §:n 2 momentissa mainittu vähimmäismäärä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Tämän lain mukaiseen verontasausrahastoon siirretään:

1) seurakunnan vapaaehtoisesti muodostaman verontasausrahaston varat, jolloin rahasto lakkaa; ja

2) seurakunnan pääomarahaston tässä laissa säädetyn vähimmäismäärän ylittävät varat, kuitenkin enintään niin paljon, että ne yhdessä 1 kohdassa tarkoitettujen varojen kanssa vastaavat verontasausrahaston vähimmäismäärää.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1982

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

KALEVI SORSA

Opetusministeri *Kalevi Kivistö*

1.

Laki**kirkkolain muuttamisesta**

Kirkolliskokouksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 23 päivänä joulukuuta 1964 annetun kirkkolain (635/64) 358 a ja 369 §, näistä 358 a § sellaisena kuin se on 23 päivänä tammikuuta 1976 annetussa laissa (53/76), *muutetaan* 285 §:n 1 momentin 7 kohta, 360, 364, 367 ja 368 §, sellaisina kuin niistä ovat 285 §:n 1 momentin 7 kohta 17 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (851/78) sekä 360 ja 367 § 25 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (633/75), sekä

lisätään lain 366 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 25 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa, uusi 2 ja 3 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***285 §**

Kirkkovaltuusto käyttää seurakunnan päätösvaltaa, jollei toisin ole säädetty tai määrätty. Ohje- tai johtosäännöllä voidaan kirkkovaltuuston päätösvaltaa säännössä mainittavissa asioissa siirtää kirkkoneuvostolle, sen jaostoilille sekä lauta- ja johtokunnille. Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää seuraavissa asioissa:

7) kirkollisen *ennakkoveroäyrin* hinnasta päättäminen;

7) kirkollisen *veroäyrin* hinnasta päättäminen;

358 a §

Milloin seurakuntaan liitetään alueita toisesta seurakunnasta, määrätään ensimmäisenä vuotena aluemuutoksen tultua voimaan kirkollisen veroäyrin hinta seurakuntaan liitetyn alueen verovelvollisten osalta samaksi kuin veroäyrin hinta on sanottuna vuonna siinä seurakunnassa, josta alue on liitetty.

Seurakuntajaotuksen tultua voimaan on seurakuntien kesken toimitettava kirkollisveroja koskeva selvitys niiden verovelvollisten osalta, jotka verotuslain (428/58) 65 §:n mukaan ovat ensimmäisenä vuotena muutoksen voimaan tultua verovelvollisia laajennetulle seurakunnalle. Selvityksessä on laajennetun seurakunnan hyvitetty supistettua seurakuntaa

(358 a §**kumotaan)**

Voimassa oleva laki

Ehdotus

verotuslain 116 §:n 1 ja 3 momentin edellyttämien edellä mainittuna vuotena maksuunpantuun kirkollisveroon perustuvien tilitysten sekä edellisenä vuotena ennakoperintälain (418/59) 50 §:n mukaan laajennetulle seurakunnalle liitetyn alueen verovelvollisten osalta mahdollisesti suoritettun etumaksun määrällä vähennettynä sillä summalla, minkä laajennettu seurakunta joutuu maksamaan kirkon keskusrahastolle liitetyllä alueella oleville verovelvollisille muutosta edeltäneenä vuotena määrättyjen verotettavien tulojen perusteella. Hyvitettävä määrä on suoritettava sen vuoden loppuun mennessä, jolloin muutos oli tullut voimaan.

Milloin seurakunta erotetaan toisen seurakunnan yhteydessä tai perustetaan uusi seurakunta jakamalla taikka yhdistämällä kahdesta tai useammasta seurakunnasta erotettuja alueita, noudatetaan soveltuvien osin, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty.

Milloin seurakuntajaotuksen muutos on vähäinen, voidaan sen toimeenpanemisesta päätettäessä määrätä, ettei tämän pykälän säännöksiä ole sovellettava.

360 §

Seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä on oikeus, niitten pakollisten rahastojen lisäksi, joista on erikseen säädetty, perustaa pysyviä rahastoja niin kuin kirkonrakennusrahasto, hautausmaarahasto, diakoniatyön rahasto ja verontasausrahasto. Kullekin rahastolle on kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston taikka edustajiston hyväksyttävä säännöt, joissa määrätään rahaston tarkoitus sekä miten sitä kartutetaan, käytetään ja hoidetaan. Sääntöjen vahvistamista tai muuttamista sekä rahaston lakkauttamista tai sen varojen käyttämistä muuhun tarkoitukseen taikka siirtämistä toiseen rahastoon koskeva kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston taikka edustajiston päätös on alistettava tuomiokapitulin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

364 §

Talousarviossa on osoitettava menojen suorittamiseen tarvittavat varat. Se määrä, mikä hyväksyttyjen menojen suorittamiseksi muitten

360 §

Seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä *voi* niiden pakollisten rahastojen lisäksi, joista on erikseen säädetty, *olla muita* rahastoja. Kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston taikka edustajiston on hyväksyttävä rahastolle sääntö, jossa määrätään rahaston tarkoituksesta ja kartuttamisesta, sen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä sekä rahaston muusta hallinnosta.

Rahaston tulot ja menot saa rahastoon tai rahastosta tehtäviä siirtoja lukuunottamatta jättää talousarvion ulkopuolelle.

364 §

Talousarviossa on osoitettava menojen suorittamiseen tarvittavat varat. Näitä ovat varainhoitovuoden kirkollisvero, muut tulot ja mah-

Voimassa oleva laki

tulojen ja käytettäväksi otetun pääoman lisäksi tarvitaan, on varainhoitovuoden kirkollisverona koottava niiltä, jotka erikseen säädettyjen perusteiden mukaan ovat velvolliset sellaista veroa suorittamaan.

366 §

Ehdotus

dollisesti käytettäväksi otettava pääoma. Kirkollisveron suorittamisen perusteista on säädetty erikseen.

Talousarvioon on varainhoitovuoden kirkollisveroksi otettava sama määrä, joka on arvioitu kirkollisverona koottavaksi vahvistettaessa varainhoitovuoden kirkollisen veroäyriin hintaa siten kuin 367 §:ssä säädetään. Määrä on kuitenkin oikaistava talousarviota vahvistettaessa, jos voidaan todeta, että arvion perusteena käytetty veroäyrien määrä on ilmeisesti ollut virheellinen.

366 §

Kalenterivuoden aikana on tarpeen mukaan hyväksyttävä lisätalousarvio, johon tällöin myös sisällytetään siihen mennessä päätetyt muutokset talousarvioon. Lisätalousarviosta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä talousarviosta on säädetty, kuitenkin siten, ettei täydellisessä yhteistaloudessa olevien seurakuntien lisätalousarviosta tarvitse bankkia seurakuntaneuvostojen lausuntoja.

Milloin talousarviota ei ole voitu hyväksyä ennen varainhoitovuoden alkamista, on siihen saakka, kunnes se on hyväksytty, seurakunnan tai seurakuntayhtymän tulot kannettava ja sen välttämättömät menot suoritettava.

367 §

Kun kirkollisverotuksella kannettava määrä on talousarviossa vahvistettu ja seurakunta tai seurakuntayhtymä on verolautakunnalta saanut tiedon kertyviksi laskettujen veroäyriin kokonaismäärästä, tulee kirkkoneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston laskea ja määrätä kirkollisen veroäyriin hinta. Veroäyriin hintaa määrätessä voidaan sitä korottaa yli näin lasketun määrän, ei kuitenkaan enempää kuin kaksikymmentäviisi sadalta.

367 §

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto tai keuhastasto vahvistaa veroäyriin hinnan seuraavaa varainhoitovuotta varten viimeistään marraskuun 10 päivään mennessä.

Veroäyriin hinnan määrittämisen perusteeksi otetaan varainhoitovuoden kirkollisverona koottavaksi arvioitu määrä jaettuna varainhoitovuoden tuloista määrättäväksi arvioitujen veroäyriin luvulla. Veroäyriin hinta vahvistetaan korotettuna lähimpään viidellä pennin sadasosalla jaolliseen lukuun. Veroäyriin hintaa voidaan lisäksi korottaa enintään kahdellakymmenellä viidellä pennin sadasosalla.

Kirkkohallitus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet veroäyriin hinnan vahvistamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

368 §

Kirkkohallintokunnalla on oikeus, jos kirkollisvero on laittomasti maksuunpantu luonnolliselle henkilölle, joka ei ole evankelisluterilaisen kirkon jäsen, myöntää vapautus sen maksamisesta, ei kuitenkaan, kun asia on muutoin vireillä taikka lainvoimaisella päätöksellä asiallisesti ratkaistu.

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön veronmaksukyky oman tai läheisen henkilön sairauden, tapaturman tai muun sellaisen syyn tähden on olennaisesti vähentynyt taikka jos verovelvollinen on kuollut ja häneltä on jäänyt leski, turvattomia lapsia tai muita perillisiä, joiden elatus on ollut hänen ansionsa varassa taikka milloin veron periminen tällaiselta tai muulta verovelvolliselta olisi muusta erityisestä syystä ilmeisesti kohtuutonta, voi kirkkovaltuusto tai ohjesäännön nojalla kirkkohallintokunta harkintansa mukaan hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen verosta. Mitä erikseen on säädetty valtiovarainministeriön tai veronkantoviranomaisen oikeudesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä, on vastaavasti voimassa kirkollisverosta.

369 §

Verojäämät, joita ei ole voitu periä, poistetaan tileistä kirkkovaltuuston päätöksen mukaan.

368 §

Kirkkoneuvostolla tai yhteisellä kirkkoneuvostolla on oikeus vapauttaa laittomasti maksuunpannusta kirkollisverosta luonnollinen henkilö, joka ei ole evankelisluterilaisen kirkon jäsen. Vapautusta ei kuitenkaan myönnetä, jos asia on muutoin vireillä tai lainvoimaisella päätöksellä asiallisesti ratkaistu.

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto tai edustajisto taikka ohjesäännön nojalla kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto voi hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen kirkollisverosta samoilla perusteilla kuin valtion ja kunnan asianomaiset viranomaiset valtion- ja kunnallisverosta. Kirkollisveroon sovelletaan tällöin myös, mitä on erikseen säädetty viivästyskorkoa vastaavasta korosta, viivästyskorosta, jäämämaksusta ja maksunlykkäyskorosta myönnettävistä vapautuksista.

Mitä erikseen on säädetty verohallituksen tai veronkantoviranomaisen oikeudesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä, koskee myös kirkollisveroa.

(369 §

kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Veroäyrin hinta vahvistetaan tämän lain 367 §:n mukaisesti ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 1983. Vuoden 1982 tuloista vuonna 1983 toimitettavassa verotuksessa sovelletaan ennen tämän lain voimaan tuloa voimassa olleita veroäyrin hinnan määrittämisestä koskevia säännöksiä.

2.

Laki

evangelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätökseen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä helmikuuta 1966 evangelisluterilaisten seurakuntien virkataloista ja rahastoista annetun lain (106/66) 15 §:n 2 momentti ja 16 §:n 3 momentti sekä *lisätään* lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 a §

Seurakunnalla on oltava veroäyriin hinnan vakaana pitämistä sekä seurakunnan maksuvalmiuden turvaamista varten verontasausrahasto.

Verontasausrahasto on kartutettava niin suureksi, että se vastaa vähintään 0,25 penniä kutakin sellaista veroäyriä kohti, jonka perusteella seurakunta on edellisenä vuonna maksuunpannut kirkollisveroa. Vähimmäismäärä voi olla tätä pienempi, jos veroäyriin hinnan vakaana pitäminen tai seurakunnan maksuvalmiuden ylläpitäminen sitä edellyttää.

Jollei rahasto ole saavuttanut 2 momentissa säädettyä vähimmäismäärää tai se on vähenyt siitä pienemmäksi, on rahaston kartuttamiseksi otettava talousarvioon vuosittain määräraha, joka on vähintään kaksi ja enintään kymmenen prosenttia edellisenä vuonna maksuunpantujen verojen määrästä, kunnes säädetty määrä saavutetaan. Lisäksi rahastoon voidaan siirtää edellisen vuoden rahoitussäästö.

Verontasausrahaston varojen käytöstä päättää kirkkovaltuusto.

15 §

Pääomarahasto on kartutettava niin suureksi, että se vastaa vähintään 0,5 penniä kutakin sellaista veroäyriä kohti, jonka perusteella seurakunta on edellisenä vuonna maksuunpannut kirkollisveroa.

15 §

Pääomarahasto on kartutettava niin suureksi, että se vastaa vähintään 0,25 penniä kutakin sellaista veroäyriä kohti, jonka perusteella seurakunta on edellisenä vuonna maksuunpannut kirkollisveroa.

16 §

Veroäyriin hinnan pitämiseksi kohtuullisena voidaan rahastoa kirkkohallituksen suostumuk-

16 §

Kirkkohallituksen suostumuksella rahastoa voidaan käyttää myös muihin kuin 1 momen-

sella käyttää myös muihin kuin 1 momentissa mainittuihin menoihin. Edellytyksenä tässä tarkoitettulle rahaston käytölle on kuitenkin, että rahastoon edelleen jää 15 §:n 2 momentissa mainittu vähimmäismäärä.

tissa mainittuihin menoihin. Edellytyksenä tässä tarkoitettulle rahaston käytölle on kuitenkin, että rahastoon edelleen jää 15 §:n 2 momentissa mainittu vähimmäismäärä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Tämän lain mukaiseen verontasausrahastoon siirretään:

1) seurakunnan vapaaehtoisesti muodostaman verontasausrahaston varat, jolloin rahasto lakkaa; ja

2) seurakunnan pääomarahaston tässä laissa säädetyn vähimmäismäärän ylittävät varat, kuitenkin enintään niin paljon, että ne yhdessä 1 kohdassa tarkoitettujen varojen kanssa vastaavat verontasausrahaston vähimmäismäärää.